

Datum 2023-12-04
GHAB 2023-0318

Handläggare
Fredrik Ternström
Telefon: 031-368 76 79
E-post: fredrik.ternstrom@portgot.se

Ärende: Motion av Cecilia Magnusson (M) och Henrik Sjöstrand (M) om etablering av en ny kollektivtrafikhubb vid Arendal

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Hamn AB:

Styrelsen beslutar att;

1. *Ställa sig positiv till motionen, samt*
2. *fastställa förslaget till yttrande.*

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har begärt ett yttrande av Göteborgs Hamn AB (GHAB) på motionen av Cecilia Magnusson (M) och Henrik Sjöstrand (M) om etablering av en ny kollektivtrafikhubb vid Arendal.

GHAB tycker att det är viktigt att kollektivtrafiken förstärks till Arendal, speciellt när färjetrafik börjar gå från området. GHAB kan dock inte avstå mark och kajer för en kollektivtrafikhubb i Arendal.

GHAB tycker att det är lämpligt att etablering av en ny kollektivtrafikhubb vid Arendal utreds vidare och är därför positiv till motionen. Det är dock en utredning som lämpligen bör drivas av Västtrafik då det är de som främst kan bedöma lämpligheten och lönsamheten att trafikera området med buss eller kollektivtrafikfärjor osv. GHAB vill även påpeka att en effektiv kollektivtrafiklösning behöver finnas etablerad i tid inför att färjeterminalerna öppnar för trafik, vilket med nuvarande planering innebär till årsskiftet 2028/2029.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Kollektivtrafiken behöver förstärkas till Arendal när färjeterminalerna omlokaliseras till Arendal oavsett om det blir en hubb eller inte. Genom att stärka kollektivtrafiken till Arendal säkerställs möjligheten att ta sig till Danmark och Tyskland, och eventuellt vidare, utan eget fordon. Förhoppningsvis kan antalet fotpassagerare som reser med färjorna därmed behållas eller endast marginellt minska.

Bedömning ur ekologisk dimension

Om kollektivtrafikhubben blir lyckad kan det innebära att resandet med bil till Arendal och närområdet minskar. Det krävs dock att resandet med kollektivtrafik upplevs effektivt och med en acceptabel restid.

Bedömning ur social dimension

Se ovanstående bedömningar.

Bilagor

1. Motion av Cecilia Magnusson (M) och Henrik Sjöstrand (M) om etablering av en ny kollektivtrafikhubb vid Arendal

Ärendet

Stadsledningskontoret har begärt ett yttrande av Göteborgs Hamn AB (GHAB) på motionen av Cecilia Magnusson (M) och Henrik Sjöstrand (M) om etablering av en ny kollektivtrafikhubb vid Arendal. Yttrandet ska vara Stadsledningskontoret tillhanda senast 2024-01-31.

Beskrivning av ärendet

Cecilia Magnusson (M) och Henrik Sjöstrand (M) har skrivit en motion om etablering av en ny kollektivtrafikhubb vid Arendal. I motionen beskrivs att det finns stora outnyttjade möjligheter att använda vattnet mer effektivt som kollektivtrafikbärare och erbjuda attraktiva båtresor för turister. Enligt Magnusson och Sjöstrand finns det fördelar med en kollektivtrafikhubb vid Arendal när färjeterminalerna omlokaliseras till Arendal. De ser även fördelar med att via hubben nå de stora arbetsgivarna på Hisingen, till exempel från Saltholmen och Öckerö via färjor via exempelvis eldrivna skyttelbussar.

Risker

I Arendal finns det en småbåtshamn. Det finns risker med att mindre båtar nyttjar samma hamnområde som fartyg för kollektivtrafik. Riskerna är oftast hanterbara men behöver belysas i utredningar och hanteras i driftskedet.

Bolagets bedömning

GHAB tycker att det är viktigt att kollektivtrafiken förstärks till Arendal, speciellt när färjetrafik börjar gå från området. GHAB kan dock inte avstå mark och kajer för en kollektivtrafikhubb i Arendal.

GHAB tycker att det är lämpligt att etablering av en ny kollektivtrafikhubb vid Arendal utreds vidare och är därför positiv till motionen. Det är dock en utredning som lämpligen bör drivas av Västtrafik då det är de som främst kan bedöma lämpligheten och lönsamheten att trafikera området med buss eller kollektivtrafikfärjor osv. I bedömningen är det viktigt att ta hänsyn till upptagningsområdet samt möjligheten till etablering av nya effektiva kollektivtrafikstråk.

Genom att stärka kollektivtrafiken till Arendal säkerställs möjligheten att ta sig till Danmark och Tyskland, och eventuellt vidare, utan eget fordon. Förhoppningsvis kan antalet fotpassagerare därmed behållas eller endast marginellt minska. Om kollektivtrafikhubben blir lyckad kan det innebära att resandet med bil till Arendal och närområdet minskar. Det krävs dock att resandet med kollektivtrafik upplevs effektivt och med en acceptabel restid.

En kollektivtrafikhubb vid Arendal skulle också innebära förbättrade pendlingsmöjligheter för befolkningen i Göteborgs norra skärgård varav en betydande andel har sin arbetsplats i Arendalsområdet samt de västra delarna av Hisingen.

GHAB vill även påpeka att en effektiv kollektivtrafiklösning behöver finnas etablerad i tid inför att färjeterminalerna öppnar för trafik, vilket med nuvarande planering innebär till årsskiftet 2028/2029.

Övrigt

Idag ges undantag i hastighetsbegränsningar till fartyg för kollektivtrafik i Göteborgs hamnområde. Undantagen beslutas av Länsstyrelsen i Västra Götalands län där GHAB är remisspart.

Göteborgs Hamn AB

Göran Eriksson, VD

Fredrik Ternström, Handläggare

Handling 2023 nr 166

Motion av Cecilia Magnusson (M) och Henrik Sjöstrand (M) om etablering av en ny kollektivtrafikhubb vid Arendal

En av stadens främsta tillgångar är älven och havet. Idag ses inte vattnet som den stora utvecklingspotential det är. Ett fåtal broar binder samman landets 5:e största ö med fastlandet. Det finns stora outnyttjade möjligheter att använda vattnet mer effektivt som kollektivtrafikbärare och erbjuda attraktiva båtresor för turister. Varannan besökare på stadens turistbyrå på Kungssportsplatsen ställer frågor om besök i Skärgården!

Den Älvutredning som staden låtit göra berör endast kollektivtrafik på vattnet mellan broarna. Det är nu dags att se över hur vi kan ta tillvara möjligheterna att koppla ihop södra och norra delarna av skärgården med stadens centrala delar, arbetsplatser och utbildningar.

Det är allt attraktivare att bo i skärgården och det borde uppmuntras, inte minst av säkerhetsskäl. Idag är anslutningsvägar såsom väg 155 från norra skärgården till staden och Torgny Segerstedts gatan från södra skärgården hårt belastade av pendeltrafik och behöver avlastning på flera sätt. En avlastning skulle kunna vara att utveckla vattenvägarna för kollektivtrafik.

Stenpiren finns idag som hubb för den vattengående trafiken mellan centrala Hisingen och staden. Därutöver, med enstaka avgångar per dag i båda riktningarna, förbinds staden via Saltholmen med Södra skärgården. Både Stenpiren och Saltholmen har möjlighet att härbärgera flera fartygsrörelser och fler hubbar bör kunna utvecklas.

I början av år 2022 presenterades planerna på Stenas flytt av sin Danmarks- respektive Tysklandstrafik till nytt gemensamt färjeläge i ytterhamnen vid Arendal. Detta faktum är ett gyllene tillfälle för staden att utveckla vattenvägarna för kollektivtrafik och som turistattraktion. Nuvarande prognos är att detta sker 2027, vilket gör att vi anser att en kollektivtrafikhubb bör finnas på plats då.

Den nya färjelokaliseringen ställer krav på både parkeringsmöjligheter och utökad kollektivtrafik till Arendal. I dagsläget finns det endast en busslinje dit med väldigt låg turtäthet. Att bygga en hubb för kollektivtrafiken i anslutning till färjeterminalen kompletterar möjligheten för göteborgare och gästande turister att ta sig till Stenas fartyg på ett enkelt och trevligt sätt. Att göra det möjligt för färjeresenärerna att redan på Stenpiren checka in på Tysklands- respektive Danmarksfärjan borde inte vara en utopi.

Det finns flera fördelar med att upprätta en kollektivtrafikhub i Arendal. Då skulle också boende i södra och norra skärgården, samt södra stadsdelarna få ett alternativt färd sätt för sina jobbresor. I stället för att sitta i bil/busskö till och från arbetet skulle man kunna ta färjan från Saltholmen och Öckerö till Arendal och därifrån skulle exempelvis eldrivna skyttelbussar gå till de stora arbetsgivarna på Hisingen. Arbetsgivarna skulle också kunna involveras i projektet.

Miljöaspekten är en självklar del i denna utveckling. Genom att koppla miljövänlig drift med möjligheter till undantag i hastighetsbegränsningar skulle dessa resor bli både tidseffektiva och hållbara.

Sommartid har det upprättats en linje som trafikerar Stenpiren – Eriksberg – Hönö Klåva. Denna linje är mycket populär både för göteborgare och turister. Att kunna erbjuda turister fler alternativ att njuta av vår vackra skärgård borde vara en naturlig del i vår stads arbete med att öka attraktiviteten för tillresta gäster. Att utöka möjligheterna för göteborgare att lättare ta sig mellan stadens olika delar är likaledes viktigt för en växande stad.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att, i samverkan med exploateringsnämnden, Business Region Göteborg AB, Göteborgs Hamn AB och andra relevanta nämnder, utreda möjligheterna till en etablering av en ny kollektivtrafikhubb vid Arendal. Samverkan med Västra Götalandsregionen och Västtrafik är av stor vikt.

Cecilia Magnusson (M)

Henrik Sjöstrand (M)